

Broj: 05-02/2-775/22 MJ
Sarajevo, 29. ožujka 2022. godine

Primljeno: 31-03-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	-02-	60	/22

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r Senad Ahmetović, izaslanik

Predmet: Odgovor na izaslaničko pitanje, **dostavlja se**

Veza: Izaslaničko pitanje broj: 05/2-02-60/22 od 21. veljače 2022. godine

Poštovani,

Sukladno članku 13. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), u nastavku Vam dostavljamo odgovor na pitanje koje ste, u svojstvu izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, postavili na 17. sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od 17. veljače 2022. godine, a koje se odnosi na usklađivanje prava porodilja na razini čitave Federacije Bosne i Hercegovine na način kako je to učinio Kanton Sarajevo.

U kontekstu gore navedenog pitanja želimo Vas informirati da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) na svojoj 293. sjednici od 02. prosinca 2021. godine utvrdila Prijedlog Zakona o materijalnoj potpori obiteljima s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je dostavljen na razmatranje i usvajanje na oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Nadalje, s ciljem poboljšanja predloženih zakonskih rješenja glede materijalne potpore obiteljima s djecom i njihovog usklađivanja s trenutnom nepovoljnom socio-ekonomskom situacijom, Vlada Federacije je na svojoj 307. sjednici od 10. ožujka 2022. godine utvrdila Amandmane Vlade Federacije na Prijedlog Zakona o materijalnoj potpori obiteljima s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su postali sastavni dio predmetnog Zakona.

Glede predloženih zakonskih rješenja, Zakonom o materijalnoj potpori obiteljima s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine uređuju se osnove materijalne potpore obiteljima s djecom i s time povezana temeljna materijalna prava, postupak, uvjeti i način njihovog ostvarivanja, financiranje, nadzor i druga važna pitanja. S tim u svezi, treba naglasiti da materijalna potpora obiteljima s djecom, u smislu ovog zakona, podrazumijeva podršku kroz materijalna davanja, a radi pomaganja u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece, kao i u njihovom osposobljavanju za samostalan život i

rad. Nadalje, ova potpora ima za cilj da se svoj djeci osiguraju približno jednaki materijalni uvjeti za zdrav i pravilan psihofizički razvoj u obitelji.

Prava koja, u smislu ovog zakona, ostvaruju obitelji s djecom su dječji dodatak i novčana pomoć neuposlenoj roditelji, a ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom. Kantoni utvrđuju i druga dodatna prava od onih utvrđenih ovim zakonom ovisno o njihovim materijalnim mogućnostima i drugim potrebama obitelji s djecom. Osnovica za utvrđivanje visine naknada je najniža plaća u Federaciji utvrđena sukladno odredbama Zakona o radu.

Pravo na dječji dodatak, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, ostvaruje dijete do navršene 18. godine života. Dijete može ostvariti pravo na dječji dodatak ukoliko ukupni mjesečni prihodi po članu zajedničkog kućanstva ne prelaze 40% najniže plaće u Federaciji (cca 217 KM), te ukoliko nije smješteno u udomiteljsku obitelj ili ustanovu socijalne skrbi u razdoblju duljem od 30 dana, a troškovi se smještaja djelomično ili u cijelosti osiguravaju iz proračunskih sredstava. Pravo na novčanu pomoć neuposlenoj roditelji, u smislu ovoga zakona, ostvaruje roditelj koja nije u radnom odnosu, a radi porođaja i njege svakog rođenog djeteta pod uvjetima propisanim ovim zakonom. Iznimno, u slučaju da majka nije živa ili da je spriječena neposredno brinuti o djetetu ili da je napustila dijete, ovo pravo može ostvariti i otac djeteta. Ovo se pravo može ostvariti ukoliko je korisnik prijavljen na evidenciji nadležne službe za upošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju, odnosno ukoliko se na evidenciji Porezne uprave ne vodi kao uposlena osoba.

Visina dječjeg dodatka iznosi 19% najniže plaće u Federaciji (cca 103 KM). Novčana pomoć neuposlenoj roditelji isplaćuje se u visini 55% najniže plaće u Federaciji (cca 298 KM), te se isplaćuje kroz razdoblje od 12 mjeseci. Prava na naknadu plaće roditeljama u radnom odnosu za vrijeme odsustva s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta nastavit će se isplaćivati sukladno propisima iz oblasti socijalne i dječije zaštite do početka primjene ovog zakona, nakon čega će se isto posebnim zakonom reintegrirati u sistem prava iz radnog odnosa i socijalnog osiguranja.

Sredstva za ostvarivanje prava na dječji dodatak osiguravaju se u proračunu Federacije, a sredstva za ostvarivanje prava na novčanu pomoć neuposlenoj roditelji osiguravaju se u proračunima kantona. Glavni cilj koji se donošenjem predmetnog Zakona želi postići je osiguranje približno jednakih mogućnosti za djecu bez obzira na ekonomsku moć kantona, budući da je i dalje zastupljena praksa da neki kantoni osiguravaju ovu materijalnu podršku, a neki ne. To podrazumijeva da na razini Federacije bude utvrđen minimum temeljnih prava iz oblasti zaštite obitelji s djecom (na dječji dodatak i na novčanu pomoć neuposlenoj roditelji), što doprinosi socijalno pravičnijem i fiskalno održivijem funkcioniranju sistema, ukidanju diskriminacije po osnovu mjesta življenja, te izjednačavanju prava djece u Federaciji.

Što se tiče iznalaženja načina da se naknade roditeljama koje nisu u radnom odnosu izjednače s naknadama roditelja koje su u radnom odnosu potrebno je ukazati na činjenicu da je riječ o pravima koja se zasnivaju na potpuno različitim pravnim osnovama zbog čega je, barem u formalno-pravnom pogledu, u najmanju ruku upitna svrsishodnost njihovog dovođenja u međusobnu korelaciju. S tim u svezi treba naglasiti da se pravo na novčanu naknadu uposlene roditelje temelji na njenom radno-pravnom statusu koji bi se po samoj svojoj prirodi trebao vezivati za sistem socijalnog